

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejéki telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron J.

ELOFIZETEK

Egés

Felé

Neg

Egy h

Dr. Ramaseter Róbert

2. lte. 8.

X. évfolyam 2. szám

1929 Augusztus 22 Csütörtök

* 5689 év Ab 16 *

Ara 5 lej

VI KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Közzététel hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Reg. Maria No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Gőzerővel a baksis ellen

A baksis elfogadása ezideig is törvényesen tiltva volt. A baksist mégis mindenki elfogadta, sőt csekély kivétellel igényt tartottak rá. Ha történetesen veszteségi per adódott elő a bíróságoknál, a bíróság rendszerint olyan enyhén kezelte a veszteséteket és a megvesztegettetet, mintha tulajdonképpen gyakorlatilag szankciónál szokással állott volna szemközt. Így nőtte ki magát a multban a baksisrendszer Románia egyik legnagyobb gazdasági és társadalmi rákfőjévé. A baksis ölte meg a törvényességet, a baksis ölte ki az őnzertet a tisztviselői karból, sőt a munka, illetőleg saját munkájának tisztelgetését is. Természetesen a baksisból piramis-szerűen nőttek ki a panamák, amelyek csúspontján a liberális kormányzat korrupciója állott.

Volt egy idő a liberális uralom idején, amikor Romániát a korrupcióval nyíltan abszolútizmus országának nevezték. Az elviselhetetlen liberális terror ugyanis nagyon gyakran céltudatosan törekedett arra, hogy törvénytelenségéből fakadó gyűlöletet elnyomtatás a baksisrendszer és a korrupció szelvények felnyitásával enyhítse. A legsötétebb török basauralom mintájára minden kis zughivatalkok külön basává nőtte ki magát és vezguratát, melyekre mindig talált egy törvénytelenül törvényes alapot, csak megfelelő baksis ellenében volt hajlandó beszűntetni.

Igy termelődött ki, mint társadalmi pszichózis, egyfelől az emberi méltóságunk gerinctelenségére való átalakulása, másfelől a vesztesétek és megvesztegetettek szövetsége, mely lassan-lassan a korrupciót a gazdasági élet egyik eszközévé, mondhatni közigazgatási szervévé alakította ki. Európában Románia volt kérésztelenül a legtekintélyesebb állam, melynek hírnevét a külföldön a baksisrendszer ásta alá. Ennek a hírnevnek az alábasása nemcsak erkölcsi következményekkel, hanem a gazdasági élet megbőnlásával is járt s talán nem túlzás azt állítani, hogy a gazdasági krízis előidézésében, ha nem is száz, de legalább ötven százalékkal van része a baksisrendszernek és a korrupciónak.

A nagyipari termelésnek és a kereskedelemnek természetesen velejárója az, hogy konszolidált közlekedési, közigazgatási és igazságügyi rendszer álljon rendelkezésére, spekulációinak biztonsága érdekében, követeléseinek és hitelezetének biztosítása céljából. E tekintetben a liberális uralomtól semmit sem várható annak ellenére, hogy a liberális párt az iparpártolás blöffjével igyekezett magamellé hangolni a tőkéseket. Ennek ellenére a vállalatoknak, ezek között is azonban csak az anyagilag jól megalapozott vállalatoknak, hogy prosperálhassanak, rablógazdálkodásra kellett áttérniök s profitjukat nem a szabad verseny, nem a jó áru, hanem szintén a korrupció és vesztesétek útján igyekeztek biztosítani.

A liberális uralom előbb vazallusává tette a tőkét, amely később alkalmazkodási képességei végső kifejtésével alkalmazkodott a korrupcióhoz, mert élni akart. Így zúllottak le a gazdasági keretek mellett a szociális viszonyok is, mely végső fokon a lupényi eseményekhez vezetett.

A nemzeti parasztpárt kományra jövele után mindjárt első feladatának je-

lölte meg a baksisrendszer és a korrupció letörését. Kétségtelen, hogy ez irányban sokat tett a közszellem megtisztítása érdekében, amennyiben szemben a liberálisokkal, igen sok panamistát lecsukatólt s szigorú körrendelésekben utasította a hatóságokat, valamint a közönséget arra, hogy a baksisrendszert nem fogja tűrni sem a hivatalnokok, sem a megvesztegetők részéről. Nézetünk szerint azonban a kormánynak ez a jóindulata és jóakarata nem elegendő, sőt igen kevés. Ahhoz, hogy a korrupció megszűnjék, a demokratikus jogok s a közszabadságok olyan széleskörű kiterjesztése szükséges, amelynek ellenőrzése mellett minden baksis üldözhető és megbélyegezhető. De ezenfelül szükséges az is, hogy végre a gazdasági élet vérkeringésébe bejkerüljenek azok az összegek,

amelyeket a kormány külföldi kölcsönképen kapott. Nem tartjuk lehetőtlennék, hogy az állami tartozások egy részének a kifizetésével s az új kölcsönnel kapcsolatos bankjegy-emisszió révén a gazdasági konszolidáció útjára, az úgynevezett prosperációs körzakhoz mégis csak el fogunk érkezni. Azonban az is bizonyos, hogy ez a konszolidáció rövid életű s a nagy összeség szempontjából problematikus lesz. ha a baksis és korrupció kiirtását a gyökerénél nem kezd meg a kormány. A gyökerénél mert hiszen mindezt csak a felültekön próbálkozott. A felület próbálkozásának kell ugyanis tekinteni azt az újabb rendelkezést is, amelyet a CFR után most a postánál alkalmaz a kormány s mely intézkedés megtiltja egy a közönségnek, mint a hivatalos közegeknek, hogy a postai

illetőleg vasuti szállításoknál vesztegetés fejeberit előnyöket kérjenek, illetőleg nyujtsanak.

A baksis gyökeres kiirtása csak a tisztviselői kar anyagi és any keresztil morális felemelésével érheti el, azon túl pedig a közigazgatás, az igazságszolgáltatás százszázalékos tisztességének megszilárdításával, a gazdasági prosperáció tüzzel-vassal való elősegítésével, végül pedig a minden képzeletet felülmúló szociális süllyedés megállításával.

Mert amiként a természet életében, úgy a társadalomban is, a viszonyok és a viszonyokból eredő állapotok kölcsönhatásban vannak egymással s míg az alapvető kérdések, illetőleg alapvető reáliák nincsenek rendezve, nincsenek egészségessé téve, mindaddig a pusztító akarat nem egyéb, mint meddő fikció. (s. l.)

Ausztriában ismét a polgárháboru réme fenyeget

Két ágyut és négy gépfegyvert koboztak el a Schutzbundtól

Bécs, augusztus 21. — Zollersdorfban a Schutzbundnál 2 ágyut, 4 gépfegyvert, 150 puskát, két aknavetőt és száz gépfegyverhevedert koboztak el a rendőrség. Az ausztriai önvédelmi szövetség sajtóirodája közli, hogy a vizsgálat megállapította, miszerint a Schutzbund tervszerűen készítette elő a sanktloréni eseményeket és a támadást a Heimwehr ellen, mert már szombaton hatvan pisztolyt osztott ki szociáldemokrata tagjai között. A Morgen című lap szerint Streuovitz dr. kancellár felhívást intézett a polgári pártok vezetőihez, hogy fogjanak össze a

belső rend biztosítására. Felsőtájországban ma több helyütt zavargások fordultak elő.

A sanktloréni eseményekről szóló hírt amelyek több halottal szólnak, cáfolják. A hivatalos jelentés szerint a köztársasági védőszövetség két tagja meghalt, három súlyosan, hatvan könnyebben megsebesült.

Grác, augusztus 21. — A sanktloréni véres események harmadik súlyos sebesültje délelőtt a kórházban meghalt. A maramentai Bruckból hétfőn délelőtt nagy számu védőrség indult Sanktlorénzbe,

akik a rendőrségi utasítás ellenére is fel-fegyverkezve ültek a vonatra. Itt azonban erős esendőrsztagok várták a vonatot és a pályaudvaron lefegyverezték a védőrséget. A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint mindkét fél használt vasárnap gépfegyvereket. A sebesülések túlnyomó része 95-ös mintájú, volt osztrák-magyar hadseregbeli Manlicher fegyver lövedékből származik. Ebből megállapítható, hogy a szemben álló felek mindegyike katonai löfegyvereket használt.

Kína és Oroszország között beállott a formális hadiállapot

Japan csak háboruval látja levezethetőnek a feszültséget. A mandzsuriai határról pánikszzerűen menekül a lakosság. A kínaiak felfegyverzik a fehér-orosz gárdákat

Páris, aug. 21. A Havas távirati iroda pekingi tudósítója jelenti, hogy a határról érkezett hírek szerint a szovjetcsapatok előnyomulása a határon át tovább tart. Az oroszok előőrsői helyenkint már harminc-negyven kilométernyire is megközelítették a határvidék mandzsuriai nagy szénmedencéit.

Moszkvai jelentés szerint a Tass távirati iroda tudósítója távolkeletről azt jelenti, hogy a kínaiak öt tankot, tíz repülőgépet rendeltek ki a határhoz és nagy mennyiségű hadianyagot szállítanak. Tegnap a vezérkari tisztek egy nagyobb csoportja vizsgálta felül a Podgranickaja és Mandzsuji közötti vonalon a határerősítéseket. A tudósító azt is közli, hogy kínai területen a hivatalos közegek bevonásával továbbfolytatják a fehér-orosz osztagok felfegyverzését, melyeknek az a feladata, hogy a határ mentén a vörös csapatokat nyugtalanítani igyekezzenek.

AZ OROSZOK ÁTKELTEK AZ AMURON

London, aug. 21. A Times sanghai tudósítójának közlése szerint az orosz-kínai határvonalon a feszültség aggasztóan

növekszik. A helyzet most már egyre veszedelmesebbé kezd válni. A felek hivatalosan a másik félre hárítják a határmenti incidensek és összetűzések ódiu-mát, de anny tény, hogy a nagyobb akciók keretében végrehajtott határsértések és harcok most már le nem tagadhatók. Japan forrásból is azt jelentik, hogy a kínaiak harcok kodve nőttön nő. A feszültség levezetését japan körökben sem látják másként, mint háboru útján lehetségesnek.

Az Associated Press tudósítója azt a más oldalról még meg nem erősített hírt közli, hogy a mandzsuriai határvidékről a kínai lakosság pánikszzerűen menekül, mert csaknem kétszáz ezer orosz átkelt az Amur folyón és széles frontban számos falut felgyújtott és kirabolt. Nikolszknál orosz lovasság újratámadást intézett a kínai pozíciók ellen, de itt a kínaiaknak sikerült az oroszokat visszaverniök. A csapatszállítások Mukden felől ujra állandósultak.

A SZOVJET A NÉMET NAGYKÖVET UTJÁN TILTAKOZIK

Berlin, aug. 21. Moszkvai jelentések sze-

rint azokkal az ismételt támadásokkal kapcsolatban, melyeket kínai területen alakított fehér gárdista osztagok intéztek a szovjet területi épsége ellen, a külügyi népbiztosság memorandumot adott át a német nagykövetségnek, hogy juttassa el tiltakozását a nankingi kormányhoz. Az emlékirat a tárgyi bizonyítékok egész sorával azt igyekszik megoafolni, hogy szovjetcsapatok támadták volna meg a kínai határokat.

KINAI KATONÁK KEGYETLENKEDNEK AZ OROSZ ALATTVALÓKKAL

London, aug. 21. A Reutter távirati iroda tudósítója jelenti, hogy a keleti vasutakon tovább folynak a merényletek. Karbinban kínai katonák kegyetlenkednek a japán és orosz női lakossággal. A határmenti harcoknak a legutóbbi héten kétszáz kínai halottja van.

Berlin, aug. 21. Charbinból jelentik, hogy a német követ meglátogatta az internált oroszok táborát s feljegyzéseket kénzített panaszairól.

mint
00
könyv
magyar, német,
nyelven az
elet
nak!
leghíresebb
íveit.
díjnyert könyv-
összes újdonsá-
gok kaphatók!
a „Dante”
havi 50 lej
eit kell fizet-
naponta cse-
dívashatja a
szenzációit
adalom leg-
keiket
eiért.
nyvtár Cluj,
(Jókai-u.)
prospektust.
szilk:
stb.) azok
ani. Ezek az
szek meg-
könyvet a
mertetés-
zemléltetőleg
a kezdő-
és tanulság-
izve 510
kon
nagy
tár
nyvosztálya
ár.
t 3500 lei
észle osztály
10 lejes rész-
esedékes. —
ban.

Máramaros zsidósága felkészül a Mizrahi országos konferenciára

Nagyszabású előkészületek folynak a vendégek méltó fogadtatására

(Sighet-Máramarossziget, augusztus 21. Az Uj Kelet tudósítójától) — Még három nap választ el bennünket az erdélyi Mizrahi-konferencia megnyitásától és a vendéglátó máramarosi zsidóság felfokozott ambícióval mindent elkövet, hogy ez a népnép minél impozánsabb legyen. A legelődugottabb kis faluban is óles plakátok hirdetik, hogy „der 25 ün 26-ter August is a Jom-tov Jár'n Máramaroscher Jidéntum“ ez a két nap Máramaros megye zsidóságának az ünnepe s ez a kompakt zsidó tömeg meg akarja mutatni a külvilágnak is, hogy a legnagyobb nyomortenger fölött, hogyan lehet igaz ünnepet ülni.

Lázasan folynak az előkészületek

S már itt legelején szögezzük le: a Ceire Mizrahi szigeti csoportjának az érdeme, hogy tíz esztendővel a Mizrahi megalakulása után Erdélyben, konferenciára jönnek össze, s pedig Máramarosszigeten. Mert valóban merész elszántság és hónapokon keresztül való fáradságtalan munka kell ahhoz, hogy egy fiatal gárda, akinek tagjai nagyrészen csak nemrég jöttek ki a már-már dűledező Béh-hámidrás ódon falai közül — egy országos konferenciát rendezzen meg annyi precizitással és annyi hozzáértéssel.

Aki ismeri azonban a szigeti Ceire-Mizrahi múltját, az tudja, hogy minden vállalkozásuk csak sikerrel járhat. Néhány fiatalember a mizrahi eszmétől áthatva harcot indított az apák ellen és megvetették a cionizmus alapját ott, ahol a legnagyobb ellentállásra talált: a chaszidizmus táborában. S a néhány éves eredményes, de annál nagyobb csendben lefolyó munka után az apák is kénytelenek helyeselni a fiuk cselekedeteit.

A Bogdan Voda uccai helyiségben dolgozik a konferenciát előkészítő bizottság. Három óriási teremben dolgozik a Mizrahi. Itt van az elhelyező, a rendező, a fogadó és a többi bizottság. Amott próbál a Ceire-Mizrahi énekkórusa. Az egyik sarokban Mayer Berlinről tárgyalnak. Soha jobbkor nem jöhetett. Ő van az érdeklődés homlokterében.

Tudod — magyarázza egy kis pájeszes bocherji a kollegájának, aki szintén tagja a Noár Mizrachinak — ez a Mayer Berlin olyan nagy, mint Chaim Weizmann. És még hozzá mekkora tálmid-chochom... Ich fersteh nor dem berbesten ruf's snure nischl, wasoi kenn er sein an'anti-Mizrachist? ...

Ez a kis fiu mindent megért, csak azt nem, hogyan lehet az ő nagy Mestere, a berbesti Ruf, — aki szerinte nyilván a legnagyobb Gaon — a Mizrahi ellensége. Őszintén megvallom: ezt én sem értem...

Vidéki szülők

élelmi és középiskolás gyermekeinek az iskolai idény alatt teljes ellátását, valamint akár nyilvános iskolában, akár magánaton végzendő tanulmányaik pedagógiai felügyeletét vállalom. Szíves tájékozással közlöm, hogy gyermektelepem a modern higiénia minden követelményének megfelelően van berendezve: egészséges, tágas hálótermek, külön a fiúk és külön a lányok számára, nagy ebédlő, olvasó- és tanulóterem, nagy park tornaszerekkel és játszótérrel, télen korcsolya- és rúdipályával.

Vitamindus, egészséges táplálás mellett a gondjaimra bízott gyermekek testi, szellemi, valamint lelki fejlődése felett személyesen őrködöm.

Dr. Hollósné Breider Erzsébet
Oradea, Ciulni (Alsó Körös-
oldal) No. 273. Telefon: 425.

Gyermektelepem megtekintésére az érdeklődő szülőket szívesen látom.

A konferencia napirendje

Szombaton érkezett Máramarosszigetre Rabbi Mayer Berlin távirata Pozsonyból, melyben bejelenti a konferencián való részvételét. Ez a körülmény kényszerítette a Mizrachit arra, hogy a konferencia megnyitására vonatkozó eredeti elhatározásait részben megváltoztassa.

A konferencia megnyitása tehát augusztus 25-én lesz a szigeti ref. tornacsarnokban. A megnyitás nem fél 5 kor lesz, amint az meg lett határozva, hanem fél 7-kor. Egy órával a megnyitás előtt érkezik ugyanis Szigetre Mayer Berlin.

A konferenciát Nuszbaum Sámuel, az Erdélyi Mizrahi illusztris elnöke nyitja meg. Utána üdvözi a konferenciát dr. Jaga Gábor, Máramaros megye prefektusa, dr. Fischer József, a máramarosi zsidóság országgyűlési képviselője, Wasserstrom Sándor, a Mizrahi szer-

vezet ügyvezető elnöke, Rattenberg József a Mizrahi máramarosszigeti köpontjának az elnöke, Szemek Mihály, a szigeti ort. hitközség elnöke, Eisenstädter Samu, a szigeti szefrad hitközség elnöke, Koffler Móse, a Ceire Mizrahi elnöke és utána Rabbi Hager, a bukovinai Mizrahi delegátusa.

Az üdvözlő beszédek után Rabbi Mayer Berlin tartja meg referátumát a Mizrahi világszervezet mai helyzetéről.

Rabbi Berlin referátuma után megválasztják a konferencia vezetőségét.

Este féltízkor a „Násé-Mizrahi“, a Mizrahi Nők szervezetének a közreműködésével bankett lesz.

A hétfői nap folyamán a konferencia munkában lesz. A bizottsági ülések, az általános viták és az a tömegtelenül sok anyag, melyet a konferenciára előkészítettek, fogják betölteni a hétfői nap programját. (Sch.)

„A gyémánt, amelyet eladok — hamis“

szenzációs szélhámossgot lepleztek le Varsó legelőkelőbb klubjában

Varsó, augusztus 21. A lengyel főváros mágnes köréit izgalomban tartja egy határozottan szélhámos szélhámossgot, mely a napokban játszódott le az egyik legelőkelőbb varsói klubban és amelynek áldozata P. gróf, a lengyel arisztokrácia legismertebb tagja.

P. gróf, aki rendkívül gazdag ékkögyűjteménnyel rendelkezik, nemrégiben a fentemlített klubban megismerkedett egy úrral, aki menekült orosz katonatisztnak és kozákhemannak mondta magát. Ismerkedésük nem lépte túl a szokásos klubérintkezések határait és mindössze abból állott, hogy a hetman, valahányszor meglátta a gróft, barátságosan biccentett, mire a gróf hasonló barátságosan intett vissza fejével.

Ez volt a gróf és a hetman közti barátság állapota egészen addig a napig, melyen a hetman először jelent meg a klubban, az egész történet tengelyét alkotó gyűrűvel a kezén. A gyűrű maga nem volt különös. Ellenben a gyűrű köve óriási, büszkén villanó, „kék gyémánt“ volt a gyűrűbe forrasztva.

Olyan műgyűjtő mint P. gróf, az első másodpercben látta, hogy a kékgyémánt nem lehet hamisítvány.

Eztől a pillanattól kezdve mintha kicszerűlt volna a két futólagos ismerős: a gróf igyekezett állandóan a hetman közelében lenni, hogy legalább nézhesse a gyűjtő szenvedélyességével a követ, amelyről még nem is sejtette, hogy miként tudja megszerezni. Mert azt az első látásnál eltökélte, hogy a követ minden feltétellel megszerzi. Egy ízben aztán mikor már nem bírta tovább tétlenkedni, hogy mennyire vágyik a drága kő után, hirtelen a hetmanhoz fordult:

— A kisujján levő gyűrű tetszik nekem. Nagyon örülnék, ha a gyűjteménybe tudnám sorozni.

A hetman felemelte kezét, mosolyogva fordította meg azon a gyűrűt, hogy a kő szikrája a gróf szemébe villanjon, majd elnevette magát:

— Hát szó se lehet róla, nekem is tetszik a kő... Csak egy baj van, az, hogy — hamis.

Egy másodpercre csend szakadt a klub tagok közt, aztán a hetman folytatta:

— Hogy én hordom, az tisztán azért van, mert régi kedves emlék. És meg kell vallani, hogy kitűnően sikerült imitáció.

A továbbiak során aztán elmondta még hogy egy indus maharadzstától kapta a gyűrűt emléke, mert egyik európai világtúrában megmentette a vízbe-

lástól. Csak később süjt aztán ki, hogy a maharadza köve — hamis.

A hetman leplezése után azonban a gróf meglepő kijelentést tett:

— En meg lehet ismernem a drágaköveket és kijelentem, hogy ez a gyémánt — nem hamis. Bármilyen összegű fogadást ajánlok és a fogadást döntse el ékszerészem, Varsó leghíresebb ékköszakértője. A hetman megint mosolygott és lehuzta ujjáról a gyűrűt. Tessék, — nyújtotta a grófnak, — fogadás nélkül átadom, a szakértői szemle céljából. Azt azonban nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy az sem fog mást mondani róla, mint én, hogy tudniillik: hamis.

A gróf kezébe fogta a gyűrűt, sokáig gyönyörködött jérékában, majd ujjára huzta. Ezzel egyidőben zsebébe nyúlt, kivette csekkönyvét és kitöltött egy csekk-lapot 200.000 zlotyrol.

Bár uriemberek között vagyunk — nyújtotta a hetman felé a csekket, — mégis korekterebb eljárásnak tartom, hogy ilyen tekintélyes érték átvételénél szigorú kereskedelmi szabályokhoz kössük magunkat. Ez a csekk legyen a fedezet a kőre, míg nálam lesz a szakértői véleményadás végett.

A hetman kezébe fogta a csekket és keltéropesztette.

— Ugyan mit komplikáljuk a helyzetet ezzel a felesleges óvatossággal? Vigye csak bátran el a gyűrűt és ha szakértője véleményét mondott — hozza vissza.

P. gróf még a következő napon beállított házi ékszerészéhez és szakértőjéhez a gyűrűvel, melyet szó nélkül a szakértő elé helyezett.

Az meglepetésben felkiáltott:

— Hol vette gróf ur ezt a gyönyörű kékgyémántot?

— Még nem vettem meg, aztán meg ez a gyémánt nem gyémánt. Csak igen ügyes hamisítvány.

Az ékszerész hitetlenül rázta meg a fejét, felkapta a gyűrűt, üveget vágott vele, vizsgálta minden oldalról, kipróbálta színjátékát, aztán pár perces szemle után határozott hangon jelentette ki:

— Szó sincs róla. A legökéletesebb kékgyémánt, mely prakszisom alatt keresz-tülment Kezemen. Az ára: nos keveset mondok, ha 250.000 zlotyra becsülöm...

— Köszönöm — mondta a gróf és ismét felhuzta ujjára a gyűrűt, arra pedig a szarvasbörkgyűrűjét.

A következő nap megtörtént a vétel a klubban.

A Deauville-i és Vichy-i ele gáncla versenyen a tiszta selyem

HAROM KORONA
védjegyű harisnya
aranyérmot nyert.

A gróf elmondta a szakértői szemle eredményét. (Miközben újra átadta a gyűrűt a hetmannak, aki szokás szerint a kő ujjára huzta). — egyúttal pedig hozzátette, hogy szívesen ad százezer zloty értékű.

A hetman arca elkomorolyodott.

— A gyűrű kedves emlékem, nem igen akartam tőle megválni, de tekintettel arra, hogy egy hamisítványért ekkora összeget egy sem kapnék soha, megvallom öszintén, hogy a vételár nagysága megtántorít: belemegyek az üzletbe... De utolsó órák a tanum — fordult a közelálló klubtagok felé. — hogy a gyémánt melyet eladok, — hamis. Ezekkel a szavakkal a gyűrű ismét lekerült a hetman kezéről és a gróf kezére vándorolt. Vele egyidőben pedig egy százezer zlotys csekk a gróf zsebéből a hetman zsebébe.

A fordulat a gyémántvásárlás ügyében hamarabb következett be, mintsem hinni lehetne.

A gróftól pár napra a vásár után egy külföldi gyémántszakértő látogatta meg, akinek a gróf örömmel mutogatta meg drágakö-gyűjteményét természetesen a legújabb szerzeményt, a „potom áron vett“ kékgyémántot is.

A külföldi ránezett a gyémántra és csak futólag jegyezte meg:

— Milyen kár, hogy ez a szép darab hamis.

— Hamis? — ugrott fel a gróf, mint akít tüvel szurtak meg.

Rövid disputa keletkezett a két gyűjtő között, majd a gróf fogadást ajánlott fel. Menjenek el ahhoz az ékszerészhez, aki már látta egyszer a követ.

Nem kell sokáig feszíteni a közönség türelmét, az ékszerész, mikor „újbol“ meglátta a gyűrűt, vizsgálás nélkül jelentette ki:

— Ez a gyűrű nem az, mint amelyik a multkor volt nálam. Ez közönséges hamisítvány...

Az történt, hogy a hetman a rövid alku alatt a valódi gyűrűt kicserélte az előre elkészített hamisítvánnyal és egy százezer zloty zsebelt be a valóban hamis, értéktelen kőért.

Az ügy annak ellenére, hogy a gróf „tudva“ vásárolt „hamis“ ékszert, mégis a bíróság elé került.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Csütörtök

Bria után

Hága, a hosszabb oldásra... Stressem... röknek, a... elnökének... a kérésse... má a pé... saival. A... hogy köze... kor a Jo... lénie és... ka meggy... nak deleg... lése erede... zottság ü... összehivta

Hága, a legnagyobb den talált... Bar nem angol kin... mértékben... álláspont... hoz, a m... ketszögele... szerint So... hogy Ola... kez juto... rovására... arra töre... előnyt le... növelje... A pénz... sághoz k... informált... gyelmessé... vezet egy... melynek... ország év... bet kapn... francia r... zik, hogy... revették... példányok... gyes bizo... runt holn...

Páris, da hága... irati irod... ertesülése... mai ülés... hogy szo... tervezet... kell-e fiz... tenne. N... e napon... konferen... désekben... állana b... A mai... és diplo... dással te...

Berlin... sáltoorga... Hágában... laspontja... vállallnia... támogatn... írják a... tika ko... másfél év... sulya me... sa a dolg... volt meg... kedni, h... megkísér... set, mely... ban lehe... rendszer...

Páris, tudósítój szerzett

Ma reggel négy órakor indul a Graf Zeppelin világhörüli útjának harmadik szakaszára

Eckener és személyzetét ajándékokkal halmozták el a japánok. A Hawai szigetek felé veszi útját a Zeppelin

Berlin, aug. 21. Stegerwald közlekedésügyi miniszter köszönő táviratot intézett a japán kormányhoz a Graf Zeppelin fogadásának példászerű előkészítése miatt.

Tókiói jelentés szerint a léghajó iránt az érdeklődés nem lankad. A repülőterén a hangár körül állandóan hatalmas néptömeg szorong s figyeli a személyzet sünzés-forgását a Graf Zeppelin körül. A léghajó gáz és üzemanyaggal való ellátása holnap délutánra befejezést nyer s a Graf Zeppelin japáni időszámítás szerint csütörtök reggeli négy órakor indul a világhörüli ut harmadik szakaszának abszolválására.

Eckener környezetéből származott hírek szerint először a Havai szigeteknek vezetői a léghajót a Csendes-tenger felett, majd északra tér s Seattlei igyekezik elérni az amerikai partot, ahonnan a part mentében manővroz Los Angeles felé.

A japán császár Eckenernek és a személyzet mindegyik emberének a közlekedési miniszter útján ezüstsorlegetek adományozott, melyeket a császári krizantém ékesít.

Berlin, aug. 21. Tókiói jelentés szerint Eckener a kapott időjárásjelentések alapján nagyjában már összeállította a világhörüli ut harmadik szakaszának utvonalt. A Csendes-tenger nyugati partjain az időjárás elég kedvezőnek mutatkozik s ezért a Graf Zeppelin a Yokohama—Vancouver közötti útvonalon igyekezik előhaladni a Csendes-óceán felett és pedig

mintegy kétezer kilométerre északra a Havai szigetek felé és kétszázra délre az Aleutáktól.

A japán posta megállapodást létesített Eckenerrel s a léghajó nagymennyiségű postai küldeményt visz át Amerikába. Az ut egész hossza 5470 mérföld.

A Graf Zeppelin tiszteletére rendezett ünnepségek közül kiemelkedik az Imperial-szállóban megtartott bankett, amelyet a kormány adott Eckener és a Graf Zeppelin személyzete tiszteletére. A bankett

ten a kormány négy tagja vett részt. Az asztal felett a léghajó kicsinyített modellje lengett s a helyiség német és japán zászlókkal volt teleítésvé. A léghajó személyzete már a császári palotában is hivatalos volt ebédre, amelyen a nyaralójában távollévő császár is képviseltette magát. Eckener és a személyzetét Japánban elhalmozták ajándékokkal, úgy, hogy ezeket hajón küldik Németországba, mert a léghajó tulságos megerhelését jelentenek.

Elfogták egy életfogytiglani fegyházra ítélt hiskoru szökött banditát

Bucuresti-Bukarest, augusztus 21. — A rendőrség elfogta Stelean Simon huszonegyéves banditát, aki nemrégiben megszökött a kolozsvári fiatalkoruak fegyházából. Steleant

több gyilkosság és rablás miatt életfogytiglani fegyházra ítélték és nagy koruságának eléréséig a kolozsvári fiatalkoruak fegyházába utalták át.

Onann ez év augusztusának ötödikén megszökött.

Miután Stelean valamikor az asztalosmesterséget tanulta, egy őrrrel átkísérték a fegyház asztalosműhelyébe. Stelean utközben

leütötte az őrt és macskaüggyességgel átugorva a három méternyi magas kőkerítést, eltűnt.

Bukarestben rablásokból és lopásokból tartotta fenn magát, míg végre az egyik külvárosban felismerték és heves harc

után elfogták. Steleant erős fedezet mellett visszahozták Kolozsvárra.

Stelean ezelőtt négy évvel, amikor még mindössze csak tizenhétéves volt suhancokból álló rablóbandát alakított. Hosszabb ideig Ploesti környékén garázdálkodott és Telega községben

éjnek idején rátört egy gazdag pékmesterre akit lelőtt, majd teljesen kirabol.

Sikerült őt és bandáját elfogni és a bíróság Steleant tizenöt évi kényszermunkára, társait kisebb-nagyobb szabadságvesztésekre ítélte. Steleant azonban megszökött a ploesti fegyházból és Barlad környékén tünt fel. Barladban egy rendőrbiztos felismerte és megadásra szólította fel, Stelean azonban futásnak eredt és az üldöző rendőrbiztosot lelötte, majd két detektívet sebesített meg súlyosan. Később újból elfogták és erre a tutovai törvényszék Steleant életfogytiglani fegyházra ítélte és nagykoruságáig a fiatalkoruak kolozsvári fegyházába utalta.

Bűnvádi eljárást indítottak nyolc orvos ellen tiltott műtét miatt

(Bérs, aug. 21. Az Uj Kelet tud.) Az ausztriai Loeben városban nagyarányu vizsgálat indult meg nyolc orvos ellen, akiket tiltott műtét miatt fognak felelősségre vonni. A feljelentés előzményei a következők:

Még az elmúlt évben dr. Thir waaseni katolikus lelkész feljelentést tett az ügyészségen. A feljelentésben a lelkész panaszkodik arról, hogy hitközségében a születések feltűnő módon visszaestek. Minthogy Loeben kórháza esik legközelebb a községhez, az a gyanuja, hogy itt tiltott műtétet hajtanak végre a falu asszonyain. Ezt a gyanuját megerősíti az a tény, hogy az elmúlt évben rendkívül sok koraszülés történt ebben a kórházban.

A jelentés alapján az államügyész megbizta a rendőrséget, hogy kutassa ki 238 olyan asszony kórtörténetét, akik terhességben feküdtek a kórházban. Amikor az igazgatóság a hatóságok kivánságára átnézte az összes kórtörténeteket, úgy találta, hogy mind a kétszázharmincyolc

esetben a terhességet beavatkozással szaktították meg. Az ügyészség erre megbizta Grác városának két törvényszéki orvosát, Reuter professzort és dr. Lorenzonit, hogy vizsgálják meg ezeket az eseteket, vajjon orvosi szempontból törvényesen történtek a beavatkozások. A vizsgálat néhány hónapig tartott és itt kiderítették, hogy 204 esetben a beavatkozás az osztrák törvények szerint jogos volt. Harmincnégy esetben azonban a törvény szerint indokolatlanul hajtottak végre tiltott műtéteket az asszonyokon.

A szakértői vélemény benyújtása után dr. Helm, a kórház főorvosa az osztrák köztársaság elnökéhez kérvényt adott be, amelyben rámutatott, hogy mindazok az asszonyok, akiken az operációt végrehajtották, szegények voltak és valóságos megváltás volt számukra, hogy műtétü uton megszabadultak terhességüktől. Kijelenti a főorvos, hogy senki az orvosok közül ebből a munkából anyagi hasznot nem látott...

Buzlás-gyógyfürdő (R o m á n Nauheim.)

páratlan szénsavas, radioactív, sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érlelmeszedéses szív- és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyagurut és kimerüléses idegesség esetén. **Női betegség**, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kifűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj, modern uszoda napfényes stranddal. Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szivesen küld: **Muschong Buzlási Gyógyfürdő R.-T.** Fürdőigazgatóság Buzlás. (Bánát.)

Az ügyészség ezt a kérvényt kedvezően véleményezte, annál is inkább, minthogy dr. Helm főorvos és a többi orvos is tártára emberies szempontból cselekedtek. A gráci főügyészség szintén hozzájárult a kérelemhez, amely ilyenmódon az igazságügyi minisztérium elé került. Dr. Slama igazságügyminiszter ezt az ugynevezett abolicós kérvényt szintén kedvezően véleményezte.

Ekkor azonban Loeben klerikális körök erős agitációt indítottak meg a kórház ellen és állítólag dr. Thir lelkésznek sikerült Seypel volt kancellárt is meggyerni az ügy számára. Seypel maga ment el állítólag dr. Miklas köztársasági elnökhöz, hogy nála kioszközzölje a kérvény elutasítását. Seypelék intrikái eredménnyel jártak, mert a kérvényt pár héttel ezelőtt visszautasították.

Igy hát a loebeni járásbíró megindította a vizsgálatot nyolc orvos ellen. Egész Ausztria közvéleménye lázas kíváncsisággal várja ebben az ügyben a fejleményeket.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A színházi iroda közleménye:

STRAMMER „JIDDIS” SZINTÁRSULTA A MAGYAR SZÍNHÁZBAN

A leghűresebb jiddis operette-társulat, a Strammer Salamon vezetése alatt működő együttes most érkezett vissza Amerikából, ahol párját ritkító diadallal járta be a nagy világvárosok színpadjait.

Pár napon belül Kolozsvárra érkezik ez a nagyszertű operette társulat s szombaton este megkezdik mindössze 4 estére tervezett vendégjátékát.

Brillians színészek, pompás énekesek, énekesnők fogják bámulatba ejteni Kolozsvár közönségét.

Előző előadásuk szombaton este lesz 9 órakor. „Az arany katona” c. 3 felvonásos operette kerül színpadra, a címszerepben Strammer Salamonnal.

Vasárnap este 9 órakor „Nőemancipáció” (Ihr Erwehen) c. zenés énekes életképben fognak fellépni, a két vezetés szerepben Clara Strammer és Salamon Strammerrel.

Hétfőn este a „Szép zsidó leány” (Sein Jüdsch Maedel) c. operettben, kedden este pedig bucsuelőadással „A menyasszony szíve” (Kales Herz) lépnek fel Strammerék.

Valamennyi előadásra árulja már a jegyeket a színházi pénztár.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön premier. Kettős műsor! 4 kor, félhetkor és 9 órakor: I. Mit nem tesz a szerelem! (Uj amerikai 7 felvonásos amerikai vigjáték-újdonás. Főszereplő: Bebe Daniels). II. Egy nemzet báványa (John Gilbert leghatalmasabb filmalkotása. III. Burleszk kísérő műsor.

Pénteken 4-kor, félhetkor és 9 órakor: I. Mit nem tesz a szerelem. (Uj amerikai 7 felvonásos vigjáték. — Főszerepben Bébe Daniels). II. Egy nemzet báványa. (John Gilbert leghatalmasabb filmalkotása). III. Burleszk kísérő műsor.

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Csütörtökön 5, 7 és 9 órakor: A nyár igazi szenzációja. Göre Gábor bíró ur és Durbints sógor. Gárdonyi Géza regénye film. Kacagató énekes és táncos filmszkeccs. Főszereplők: Kun Dezső, Honi Piri, Várfay József, Beregi Gyula és Horváth Mici

Pénteken 5, 7 és 9 órakor: Göre Gábor bíró ur és Durbints sógor. Kacagató és táncos filmszkeccs.

Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Göre Gábor bíró ur és Durbints sógor. Kacagató és táncos filmszkeccs.

Hirdessen az Uj Keletben

Értesítés!

Megnyitl Bucurestiben, a főváros központjában a

„Hotel Venetia”

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel

„Venetia-szálloda” vezetősége MO SESCU tulajdonos.

Kedves Böske!

A multkor emlitted, hogy sehelysem tudsz harisnyákat kapni. Próbáld csak meg egyszer a jó

német márkával.

Ez biztosan ki fog elégíteni, mert nemcsak végtelenül ruganyos és tartós, hanem elegáns is és kelemes viseletű. Ezen világmárka azonban csak jobb szaküzletekben kapható. Ne hagyj magad más gyártmányra reábeszélni, hanem kérj csak olyan harisnyát, amelynek kétszeres szegélyébe a követ-

kező védjegy van beleszőve! **GBL**

L

Mariskád.

A kat keves

Bucures ügyminisz közlemény banásról. tegnap h 2000 uj meg és a

A domn karesti m tegnap ma glábi érd Rekkend ben; a hór az 58 fok elkábitja az estét, a róság. Fel gatok pör ban, amik hatalmas sodpercig tünik, hog lobogjon, hen. A tü van; nem lmi gyön ück néhá Nam közö nek a gon banás vet gatomnak. hány pill mondia az a Domnes tüzéségi

Még 19 kőrül az vor yította mellett ne l-ben kit ily elsőso lett Domn ták a tüző erőd kaza enebb kal rotechnika amely a k több mun Buaresttő erőd ég.

Az autó elhagyatód máris eler tartja fel vábbenged kísérteties lami ég a időre fello hatalmas nástól kis repül a le

EL LI

Az orsz csoport. P re haladni lövegek sz legény, egy gallér nélk ket; nem egy kis le nagy a ké leségével, a pokol k gető vulká ját; mind év munká semmivé

— A leg tért, — m együtt üld kor az eg felraktároz ljedten ro

Tulzottak voltak a bukaresti robbanásról elterjedt hírek

A katasztrófa, amely nem követelt emberáldozatot, anyagiakban is kevesebb kárt okozott, mint ahogy azt az első pillanatban hitték

Bucuresti-Bukarest, aug. 21. A hadügyminisztérium ma újabb hivatalos közleményt tesz közzé a domnesti robbanásról. A kommunikó szerint a robbanás okozta károk kisebbek, mint a tegnapi hivatalos jelentés közölte, mert 2000 új lövedéket sértetlenül találtak meg és a selejtes és félig használható-

lanná tett régi lövedékeknek is csak a fele ment kárba. Egyik barakk teljesen sértetlen maradt. A közelfekvő mezők megtisztítása a lövedékektől folyamatosan van. Megerősítik, hogy emberáldozata és sebesültje nincs a robbanásnak, amelyet az idézett elő, hogy a hőség következtében a régi lőpor oldásnak indult.

rancsot: jobbra és balra menekülni, a szomszédos pótütegekhez... Alig értünk néhány száz méterre, irtózató robbanás nyomott földhöz: robbant az erdő. Ott égnek a lőporos barakkok, a lakóházak, de, hogy mi folyik a kazamattákban, azt csak a jó Isten tudja...

Bukarest pánik-éjszakája

A domnesti robbanásról, amelyről bukaresti munkatársunk jelentése alapján tegnap már beszámoltunk, itt adjuk az alábbi érdekes és színes tudósítást.

Rekkenő hőség uralkodik Bukarestben; a hőmérő nappal, napon elérte már az 58 fok Celsius! Az irtózató hőség elkábítja az embert és örömmel üdvözlí az este, amikor kissé megnyhul a forróság. Felüzeneg este: nyugodtan pipázgatók körére vasköze dolgozószobámban, amikor a horizonton egyszerre csak hatalmas tüzkéve lobban; két-három másodpercig tart csak a színjáték, aztán el-tűnik, hogy néhány perc múlva újra fellobogoj, még erősebben, még vörösebben. A tüzkévének valami különös színe van: nem közönséges vörös hanem valami gyönyörű rózsaszín. Elgondolkozva gők néhány percig: miféle tűz lehet ez? Nem közönséges háztűz, az bizonyos. Ennek a gondolatmenetnek egy irtózató robbanás volt véget. Most már vége a nyugomnak, azonnal öltözni kezdek és néhány pillanat múlva már a telefonba mondom az ügyeletes rendőrség tisztjé, ég a Domnesti erdő, Bukarest legnagyobb tűzvédelmi raktára.

A DOMNESTI LŐSZERRAKTAR

Még 1904-ben építették meg Bukarest körül az erődöt: a viágháború bebizonyította, hogy azok a nagy hadászati mellék nem felelnek meg céljuknak; el-lében kitűnően használhatók más célra, így elsősorban gúncióraktárnak. És így lett Domnestiből löveggyár. Ott tartották a tűzvédelmi munió nagy részét. Az erdő kazamattái tele vannak kisebb-nagyobb kaliberű lövegekkel, ott van a pirotechnikai intézetnek az egyik telepe is, amely a lőport vizsgálja. Száz vagonnával több munió és lőpor egyetlen helyen. Bukaresttől alig 12 kilométerre... Ez az erdő ég.

Az autó röpül széles, a de rossz és most elhagyott országúton. Néhány perc és máris értünk az erdőbe. Szuronyos őrtartja fel a kocsit, de igazolás után továbbenged. Tovább rohanunk... Az éjbe kísértetiesen világít bele az ég erdő. Valami ég a földdel egy szinten. De időről időre fellobog a léng az erdő sarkából is, hatalmas fehér fénysóva, kisebb robbanástól kísérve: a kazamatták muniója repül a levegőbe.

ELTŰNIK AZ ŐRNAGY FAMILIÁJA

Az országot mellett, a mező szélén kis csoport. Feltartóztatnak, nem lehet előbb-re haladni, hiszen már ideig is eljutnak a lövegek szálkájai. Két tiszt, néhány közlegény, egy-két civil. Az egyik tiszt sapka, gallér nélkül, őrnagy, megkérdez bennünket: nem láttak az urak egy hölgyet és egy kis leányt az országúton? Joannid őrnagy a kérdéző; ott lakott családostul, feleségével, leánykájával együtt az erdőben, a pokol keltős közepén, az örökös, fenyegető vulkánon. Most itt áll, keresi család-ját; mindene ott veszett az erdőben, tíz év munkájának a gyümölcsét teszi tönkre, semmivé pillanatok alatt a tüzvész.

A VÁRATLAN ROBBANÁS

A legénység egy része már pihenőre lért, — meséli — mi még, néhány tiszt, együtt üldögéltünk és beszélgettünk, amikor az egyik barakkból, ahol lőpor volt felraktározva, hirtelen láng csapott elő. Ijedlen robbantunk oda: a tető tűzben ál-

lott, a barakk belsejéből hatalmas láng csapott felénk. Azonnal riadójelet adtam, elhúztuk a kis kezifecskendőt, megpróbáltuk az oltást. De ebben a pillanatban a kazamatták alól csapott elő láng... Nem volt veszteni való idő, alig tudtuk az asszonyokat, gyerekeket, egy kis holmit felmarkolni, elküldeni, amikor nekünk is menekülnünk kellett... Kiadtam a pá-

EGYRE ROBBANNAK A GRÁNÁTOK

Közben igyekszünk előre hatolni, már csak 7—800 méterre vagyunk az erőtől, amikor egy újabb hatalmas robbanás feltartóztat bennünket. Nem lehet tovább menni, hiszen ideig jutnak el a repülő szilánkok. A barakkok, telve lőporral égnék álkandog, vöröstre festik az eget — a másik oldalon a moreni szonda tüze világít kísértetiesen... Közben fel-felcsap

a kazamattákból egy-egy fehér lángkéve, robbanástól kísérve...

A katonai hatóság is megjelent; keresik az okot. Az erdőbe bűnös kezek nem halhattak: minden husz lépésre egy ór. Azonkívül hatalmas tuskésdrótakadály. Ellenben a munió még részben a németektől maradt vissza. Most folyt az ellenőrzése. Sok löveg széjjelszedve várta a kontrollt. Minden valószínűség szerint itt is megismétlődött a cztelusi erőd története: a gránátok és a lőpor öngyulása okozta a katasztrófát.

Közben folyik a tanácskozás: mi ég, hol ég. És a feldult lelkű őrnagy magyarázza a terepet, a helyzetet. Egyszerre megjelenik egy katona, feszesen szalutál és jelenbi Joannid őrnagynak, hogy felesége és kisleánya a szomszédos majorba menekültek. Megkönnyebülten szedi össze néhány emberét az őrnagy és elindul, megkísérelni a tűz közélébe jutni, megfékezni a dühöngő elemet. De a robbanások csak egyre tartanak, azok hangja, a tüzkéve fénye kísér vissza utunkon.

Dr. Kovács Jenő.

A kolozsvári törvényszék megkezdte az örökösödési gyilkosság bűnperének tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, aug. 21. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója Manolescu elnöklele alatt a tegnapi nap folyamán tárgyalta az ismeretes kolozs megye örököségi gyilkosságát. A vádlott, Bdiu Vasile pániki földművesgazda, akit azzal vádolnak, hogy folyó év január 8-án két botütéssel agyonütötte Dinu Luca dobriceni parasztot. A tárgyalás, amely délelőtt tíz órakor kezdődött, négy órán keresztül tartott. Ennek folyamán a vád s a védelem: képviselőiben tizenöt tanu vonult fel. A koronatanu

Lapustea József volt, aki együtt jött azon a fatális éjszakán a meggyilkolt parasztagzával és aki határozottan állította, hogy bár éjszaka volt, ő mégis felismerte a támadóban a vádlottat. Kihallgatása hosszabb időt vesz igénybe, mert ennek során állandóan ellentmondásokba keveredik és sehogys tudja az esetet ugy megvilágítani, hogy abból a bíróság százszázalékg a vádlott bűnössége mellett bizonyosodhassék meg.

Dr. Ciplea főügyész után, aki súlyos büntetés kirovását kéri, dr. Giurgiu János

védőügyvéd ezzel szemben védenének felmentését kéri, annál is inkább, mivel a koronatanu megbizhatóságához sok szó fér, hiszen még azt sem tudja megmondani, hogy a vádlott mivel ütötte föbe az áldozatot. Hivatkozott arra, hogy, amikor a vádlott megérkezett falujába, teljesen beszámíthatatlan állapotban volt, annyira leitta magát tanuk szerint még a gyilkosság elkövetésének időpontja előtt.

Délután két órakor az ítélet kihirdetését a tanács elnöke csütörtök délután két órára halasztotta.

Beszélgetés Gerson doktorral, a tüdőhaj gyógyítójával

Berlin, aug. 21. Sauerbruch professzor, a világhírű német sebész emelte ki az ismeretlenségéből az elmúlt hónapban Gerson dr. bielefeldi orvost, aki diétakurával sikeresen gyógyítja a tüdőbajt és más súlyos betegségeket.

Gerson dr., aki még fiatal ember, néhány nap óta Berlinben tartózkodik és különböző ajánlattevőkkel tárgyal, akik speciális szanatóriumok létesítésével akarják Gerson dr. felfedezését kihasználni. Az emberség legújabb jótévedje készségesen nyilatkozik.

— Az emberség — mondja — már évszázadok óta küzd a tüdővész különböző megnyilatkozásai ellen eredménytelenül. És most jövök én, nem is gondolok a tüdővészre, hanem csak a magam migrénjét akarom kigyógyítani és megtalálom egy nagy emberi óhaját megvalósítását. A tuberkulózis gyógyítható, sokszor százszázalékosan. Jöttek hozzám betegek migrénjük miatt. Az én rendszeremmel kigyógyultak minden bajból. Persze Sauerbruch tanár úr támogatása nélkül hosszabb ideig tartott volna amíg orvosi megállapításaimról a világ értesül, de azért mégis felküzdöltem volna magamat, egyszerűen azért, mert rendszerem eredményeit végül még sem lehetett volna agyonhallgatni. En azelőtt majdnem minden hónapban pár napot ágyban töltöttem, mert rettenetes fejfőresem lehetlenné tettek minden mozgást. Most azt sem tudom, hogy mi az a fejfájás.

— Diétám sikerének kettős előfeltétele van. Elsősorban a kura kiméletlen keresztülvitele, azután a betegek bizalma. Kezdeve az orvoson, folytatva a kezelő személyzeten, egészen a szakácsig és végezve a betegon, mindenkinek biznia kell a Gerson-kurában, mert különben hasztalan minden fáradozás. Egyes klinikákon 3—4 hétig kíséreltem, azután kedvetlenül abba hagyják azzal a megállapítással,

hogy nem mutatkozik javulás. Az én betegeim számára külön konyhán kell főzni, a beteget el kell zárni minden lehetőségétől, hogy más kosztot élvezzenek, mint az enyémet és nem 3—4 hétig, hanem ugyanannyi hónapig kell folytatni a kúrát és akkor a siker biztos. En szinte az összes beteget meggyógyítottam és ha ez nem sikerült, minden esetben megállapítottam, hogy nem a kezelésben, hanem a beteg környezetében rejlik a hiba. Nem egy kura azért nem sikerült, mert az asszony kijelentette, hogy só nélkül nem tud élni. Természetesen én tovább dolgozom megállapításom kereteinek kiteljesítésén. Kórház nem a rendelkezésemre, váró- és fogadószobámból áll az egész berendezésem, de ez elegendő. Rengeleg betegem van, egész Európából özönlenek hozzám. Bielefeld idegenforgalma nagyrésztben az én kúramon alapul.

— Nem mondhatnám, hogy az orvosi világ, elsősorban a bielefeldi, vajmi barátságosan nézi praksisomat. Valami nyugtalanítja az orvosi társadalmat. Talán a specialisták sorsa, mert tagadhatatlan, hogy az én kúram fel fogja virágoztatni a minden betegséget egyformán kezelő gyakorló orvosok praksisát, de nem egy esetben feleslegessé fogja tenni a specialistákat. Erről természetesen nem tehetek. Nem is annyira az a fontos, hogy a kura népszerűtlen egy orvossal megállapítások, inkább az, hogy az orvos állandóan ellenőrizze a beteget, hogy azután a maga részéről a kúrát a szükségnek megfelelően szabályozhassa. A gyakorló orvosra ezen a terepen nagy feladat vár, amely azonban semmiképpen sem mondható fáradságosnak. En természetesen nem foglalkozok állást a specialisták ellen, csak leszövegem kúram eredményeit.

— Ugy hallom egyébként, hogy már legközelebb Berlinben a Potsdamer Platzon új vendéglő nyílik meg kizáróan az

én rendszerem alapján. A vendéglős úgy gondolja, hogy nagy fogalomra számíthat. Lassan mindent szanatóriumok, kózkórházak és vendéglők fognak épülni az én diétám alapján és mind többen fognak eszerint élni. Követőim balán azt is elérik ezzel, hogy életük meghosszabbodik minden különös műtet nélkül is. En ugyanis kétségtelennek tartom, hogy rendszerem hű követői sokkal tovább fognak élni, mintha rendületlenül tovább élvezik különböző sültjeiket és sózott ételeiket.

Nem hangoztathatom eléggé, hogy kúram egyik előfeltétele a sok gyümölcs és főzeleklé, erősen kipréselve a nyers anyagból. Másfél liter naponta. Ez új erőt ad a testnek. A zöldfőzelék minden fajából. Kevés hus és semmi só. De minek beszéljek? Hiszen előadásaimban már beszélgtem rendszerem alapfeltételeit. Persze azt is megmondhatom nyomtatékosan, hogy az emberi gyomor máshoz van szokva és kezdetben tiltakozik a rendszerem ellen. Minduntalan arra kényszeríti az embert, hogy vétkessen és akkor napok alatt romba dőlhet, amit hónapokon keresztül nagy önfeláldozással elértünk. A kérdés az, vajjon a beteg le tudja-e győzni környezetét előítéletét és gyomra lázadozását? Ha igen, akkor meg van mentve, mert gyomra és teste hozzászokik az új rendszer és nem kér megkap bőségesen, amire szüksége van. Ha nem, akkor számára a Gerson-rendszer megbukott.

Művészi perzsaszőnyeg szüvött gobelin, karamani függöny, kültölti fonalak, szövöklékékek leg-lényesebb beszerzési forrása. SCHULHOF EMILNÉ Gräber, Str. Eri. Ciorogariu (Urf-u.) 14.

Hirdessen az Uj Keletben

kérvényt kedvezően s inkább, minthogy a többi orvos is tisztánból cselekedtek. A tén hozzájárult a módodon az igazság került. Dr. Slama ezt az ugynevezett intént kedvezően vé-

ben klerikális körök ak meg a kórház el-tír lelkésznek sikerellárt is megnyerni el maga ment el ál-ztársasági elnökhöz, e a kérvény elutasí-ái eredménnyel jár-pár héttel ezelőh

MŰVÉSZET

közleményei: SZINTÁRSULA-SZINHÁZBAN operette-társulat, a zetesé alatt műkö-ett vissza Ameriká-dialallal járta be apadjait. szvárra érkezik ez ársulat s szomba-össze 4 estére ter-

pompás énekesek, alatha ejteni Ko- baton este lesz 9 na" c. 3 felvonásos a cimszerepben kor „Nőemancipá-zenes énekes élet-„A menyasszony nek fel Stramme-

Árulja már a je-

mozi-műsora:

ős műsor! 4 kor, 1. Mit nem tesz 2. ikai 7 felvonásos ontség. Főszereplő; y nemzet bá! anya asabb filmalkotás. úsor. és 9 órakor: 1. Mít (Uj amerikai 7 fel- Főszerepben Bébe et báiványa. (Jobb bb filmalkotása). asor.

ZI

műsora:

kor: A nyár igazi bíró ur és Darbint regénye filmen. áncos: filmszkeccc. Ó, Honi Piri, Vaj- lá és Horváth Mici Döre Gábor bíró kacagató és tán-

Göre Gábor bíró kacagató és tán-

Keletben

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Csütörtök, augusztus 22.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny 1. Volfstedt: Jolly Fellows — keringő. 2. Csajkovszkij: Casse-Noisette — suite. 3. Drdla: Souvenir. 4. Ritter: Wolgalaenge. 5. Auld lang Syne. 6. Messenber: er-Burton. 7. Dixon: Stay out of the south. 8. Márkus: Jó kedvem van barátom, fox-trott. 9. Ager Jellen: That's her now. 10. Klauer: I got the blues when it rains. 11. La visite a la dame. 12. Chauve Souris: Berceuse. 9.30: Hírek. 12: Időjárásjelentés. 12.45: A Mandits szalonzenekar hangversenye. 1. Strauss: Citromok hónapban — keringő. 2. Boildieu: Johann von Paris — megnyitó. 3. Donizetti: Lammernsori Lucia. 4. Iljinszkij: Berceuse. 5. Duzzi-Pocci: Lolita. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjárásjelentés. 14.30: Hírek. 14.45: Mester-szerák. 15: Rádió Szabad Független. 1. a) Siklós: Petite valse; b) Mikus-Csák: Magyar ábránd. 2. Dr. Massányi Ernő: A csillagok világa. 3. Rozsá-völgyi és Csermák műveiből. 4. Mester-házy Jenő előadása: A budai királyi palota múltja. Utána pontos időjárás-idejézés. 17.15: A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. 1. Liszt: Les preludes — szimfonikus kötetből. 2. Grieg: H. Peer Gynt suite. 3. Wagner: A nürnbergi mesterszobák — ábránd. 19.15: Har-sányi Zolt felolvasása: Az ember tragédiája szünet. 19.45: debreceni Rác János és cigányzenekarának hangversenye. 20.45: A nemzetközi hatos vizi-póli torna eredményei. 21. Hangverseny. 1. Haydn: Gordonkaverseny (Allegro moderato Andante; Allegretto vivace). 2. Liszt: Orfeusi szír a máglyán. 3. Lehár: a) Ára a Fras-pantaló. b) a Jaganiból; c) Erényi B. Antal Ószi rósa. 4. a) Wagner: Lohengrin. Elsas Traum; b) Puccini: Manon-Lescaut. 5. a) Sztaró József: Melódie; b) Kirschner: Élők Gavotte; c) Diczfi Oszkár: H. se fan. 6. a) Tarna; Buesu; b) Csiky: Békédás; c) dr. Kárpai Mária: A nagy szűz. 7. a) Poncavillo: Mattinata; b) Offenbach: Paris belépője. 8. a) Massenet: Elegie; b) Gretsáninov: Altatódal; c) Káldy: Cigánydal. 9. a) Padre Martin: Krossler; Andantino. b) Chopin: Nocturne; c) Fauré: Après un reve. d) Poppert: Tarantella. Utána kb. 22.45: Pontos időjárásjelentés. 23: Hírek. Majd Bachmann jazzband a Dunapálya nagyszínházban. **Belgrád.** 20.30: Szerb népdalok. 21.40: Jucoszlav dal. 22.40: Rádiókvartett. **Berlin.** 20: Giacomo Meyerbeer: Ördög Róbert című operájának közvetítése. **Bern.** 18.15: Gramofonhangverseny. **Breslau.** 10.15: Fugó-zenekari hangverseny. 22.30: Szórakoztató tanczene. **Brünn.** 19.05: Zenekari hangverseny. 20.25: Wagner-hangverseny. **Frankfurt.** 18.30: Leo Fall: Szambul rózsája című operettjének közvetítése. 21.45: A nevetés órája, előadás. **Hamburg.** 20: Strauss János hangverseny. **Hilversum.** 19.41: Orosz dalok. 10.55: A házzenekar hangversenye. 20.55: Orosz dalok. **Kattowitz.** 20.30: Esti hangverseny. **Köln.** 20.30: Esti hangverseny. **Krakó.** 20.30: Marie Dezar: Mikuszowski zágábi operájának hangversenye. 22.45: Étermi zene. **Lausanne.** 20.02: Operarészletek, szórakoztató zene, népdalok és tanczene. **Leipzig.** 20: Szórakoztató hangverseny. **Mor.** **Ostrava.** 20.30: Esti hangverseny. 21: Tarka est. **München.** 21: Szopránhangverseny a házzenekar kíséretével. 22.45: tanczene. **Nápoly.** 1.02: Lombardo Cini-La című operettjének közvetítése. 23: Jazz-band. **Oslo.** 22.05: Zenekari hangverseny és tanczene. **Posnan.** 20.30: Könyvű zene. **Prága.** 20.25: Wagner-hangverseny. 22.20: Gramofonzene. **Riga.** 18: Gramofonzene. **Róma.** 20: Szimfonikus hangverseny. **Stuttgart.** 19.45: Fall Leo: Sztambul rózsája című operettjének közvetítése. 22.15: Gitár-duettek. **Stockholm.** 22.10: Étermi és szórakoztató zene. **Torino.** 20.30: Közvetítés Mi-

lanóból, utána jazz-band. **Toulouse.** 20.30 Hangverseny. 20.45: Zenekari hangverseny és katonazene. 21: Operarészletek. 21.45: Tanczene. **Varsó.** 20.30: Esti hangverseny, operarészletek. 22.45: Tanczene. **Bécs.** 20.05: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. **Wina.** 0.30: Esti hangverseny. 22.45: Tanczene. **Zágráb.** 21. Könyvű zene. **Zürich.** 20: C. A. Bernoulli-est. Utána: zenekari hangverseny.

Péntek, augusztus 23.

Budapest. 9.15: A rádió házióriájának hangversenye. 1. Kéler: Csokonai — megnyitó. 2. Bihari: Ábránd. 3. Szerémi: Chanson triste. 4. Erkel: Bánk bán — egyveleg. 5. Poldini: Farsangi lakodalmom. 6. Kaesöh: János vitéz — egyveleg. 7. Hubay: Csárdajelenet. 8. Kálmán: Bajadér — keringő. 9. Dohányi: Induló. 9.30: Hírek. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyalgezerd zenekarának hangversenye. 1. Marthon-Kulinyi: „Rózsám, eszem a zuzdat”. A „Naplopó” című operettből. 2. Lehár: Pikanterák — keringő. 3. Dopp ler: Nyitány az „Ilka” című operából. 4. Massenet: Ábránd a „Thais” című operából. 5. Delibes: Részletek a „Coppelia” című balettéből. 1.25: Hírek. 13: Pontos időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.45: Fulton rendszerű képvisítél. 16.20: Az Országos Állat-Egyesület mesedélutánja. Mesél: Kónes Margit. 16.45: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek. 17.15: Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 18.30: vitéz Garamszeghy Sántor, a Nemzeti Színház művészeinek előadása: „Sibéria Tündére”. 19.20: Tomcsányi István m. kir. postafőmérnök előadása: „Képtáviratozás és távolbalátás”. 19.55: Ügetőversenyeredmények. 20.10: Részletek Er kel „Hunyadi László” című operájából. Előadják: Sándor Erzs. Bodó Erzs. Székelyhidy Ferenc dr. és Palló Imre, a m. kir. Operaház zenekarának kíséretével. Utána kb. 22: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek. 22.15: Gramofon tanczene. 1. The banjo. Fox-trott. 2. What is this thing galled lowe — fox-trott. 3. Tuck — Ahlert: Mean to me. 4.

Wallace—Herbert: Blue hills of pasadena — fox-trott. Le Clerj: Is izzy azzy woz — fox-trott. 6. Gilbert: Sarah, Jane — fox-trott. **Belgrád.** 20.30: Rádiókvartett. 21.50: Citerahangverseny. 22.50 Gramofonhangverseny. **Berlin.** 20. Zenekari hangverseny. **Bern.** 20.30: Zenekari hangverseny. 22.15: Zenekari hangverseny. **Bolzano.** 21: Szórakoztató zene. **Pozsony.** 20.30: Magyar est. Műsor: 1. Bevezetés. 2. Dr. Szerényi Ferdinánd előadása: „Eretnektanok”. 3. Bevezetés a zenei részhez. 4. Orchestrális magyar zene, a rádiózenekar közreműködésével. **Brünn.** 20.30: Erwin Schulhof zongorahangversenye. 22.25: Jazz-zene. **Brüsszel.** 20.15: Hangverseny. 21.05: Hangverseny. **Frankfurt.** 20.15: Das Märchen és Der Mörder című hangjáték közvetítése. 22: Zenekari hangverseny. **Hilversum.** 19.55: Szórakoztató hangverseny és tanczene. **Kattowitz.** 20.30: Esti hangverseny Varsóból. 22.45: Tanczene. **Kar-nas.** 20.35: Hangverseny. **Köbenhavn.** 12: Déli hangverseny. **Kassa.** 18.25: Szepesiné Sary M. szavalatai magyar költők verseiből. 20.30: Katonazene. **Königsberg.** 20: Szórakoztató zene. **Lausanne.** 20.02: Operarészletek, szórakoztató zene, népdalok és tanczene. **Leipzig.** 20: Zenekari hangverseny. **Milano.** 20.30: Szimfonikus hangverseny. 23.15: Jazz band. **Mor.** **Ostrava.** 20.55: Könyvű zene. 22.20 Jazz-zene. **München.** 21. Kamarazene. **Nápoly.** 21.02: Puccini: La Fanciulla del West (A nyugati leánya) című operájának közvetítése. **Oslo.** 22.05: Zenekari hangverseny és tanczene. **Posnan.** 22.45: Tanczene. **Prága.** 20.30: Erwin Schulhof zongorahangversenye. 21: Katonazene. **Riga.** 18: Gramofonzene. **Róma.** 21: Operarészletek. **Stuttgart.** 20: Parasztdalok. 21.30: Japán dalok. **Stockholm.** 21.40: Szórakoztató zene. **Torino.** 17: Közvetítés Milanóból. 23: Jazz-band. **Toulouse.** 20.45: Zenekari hangverseny és katonazene. 21: Operarészletek. 21.45: Tanczene. **Varsó.** 20.30: Szimfonikus hangverseny. **Bécs.** 20.05: Zenei humoreszkek. **Zágráb.** 22.10: Szórakoztató zene. **Zürich.** 19.50: Svájci dalok. 22.10: Tarka est.

SPORT

Románia bajnoki uszóversenye aug. 25-én

A vasárnapra eldöntésre kerülő bajnoki uszóverseny előjelek szerint sokkal nagyobb szabásúnak és szebbnek ígérkezik, mint eleinte. A Cluj-i Com. Reg. rendezésében eldöntésre kerülő bajnoki számok a következők:

- 100 m. sprint szenior.
- 200 m. mell szenior.
- 100 m. sprint női.
- 400 m. sprint szenior.
- 100 m. hátszenior.
- 100 m. mell női.
- 3x100 m. vegyes staféta.
- 800 m. szenior.
- 1500 m. szenior.
- 4x100 m. sprintstaféta.
- Műugrás.
- Vízipóló.

Díjazás: Első helyezett egy arany plakett.

Második egy ezüst plakett.

Harmadik egy bronz plakett.

Benevezési díj személyenként 50 lej, staféták 120 lej, vízipóló 200.

Nevezni lehet a díj előzetes beküldése mellett a Comisiunea Centrala Cluj, Calea Victoriei 34. Legkésőbb 23. aug.

Magyarország veretlenül nyerte az első ízben kiírt „Klebsberg”-kupát

Magyarország—Belgium 7:1 (3:0)
Svédország—Franciaország 5:2 (3:1)
Németország—Anglia 6:1 (3:1)

A hatos torna utolsó napja zajlott le tegnap Budapesten. A világ legjobb vízipóló csapatai vettek azon részt. A kupát Magyarország csapata nyerte el, amely maga alá gyűrte minden ellenfelét és megsemmisítő vereséget mért a világbajnok Németországra, Franciaországra, Svédországra és Angliára.

A hatos vízipóltorna végleges eredménye a következő:

1. Magyarország	5	5	—	40	14	10
2. Svédország	5	4	1	1	15	15
3. Németország	5	3	—	2	18	17
4. Belgium	5	2	1	2	14	17
5. Franciaország	5	—	1	4	17	28
6. Anglia	5	—	1	4	13	29

Kedden folyt le a küzdelem a Magyarország 200 m.-es gyorsuszó bajnokságáért. Mint előrelátható volt, Bárány lett az első. Ideje 2 p. 19.4mp. 2. Wannie 1. 2 p. 23 mp. 3. Vandeplanque (Franciaország) 2 p. 36 mp.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egyszó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap. óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Helyesíthetők díja 250 lej.

Külföldi kereszthurok, egészen új, fekete zongora 8.000 lejtért eladó. Mezőkint-hető Triska zongoráktárában, Str Saguna 14. Telefon 419.

Urinfőt, tanuló vagy hivatalnokéknak szep. berendezett fürdőszobás lakásomban lakótársnól felveszek, esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Jókarban levő trükkli azonosít megvételre kerestetik. „Tungsram” Calea Reg. Ferd. 127.

Két szoba konyhából álló modern lakás azonnal kiadó. Értekezni dr. Sebestyén József ügyvédnél Cluj, Piața Unirii 20.

Erettségizett gyakor-nokot, nyelvismeret-let, felvesz Lepage könyvkereskedés.

Friss köser bivaly-és tehéntej naponta kétszer, csecskörmöknek és betgeknek alkalmasan egy tehéntej fejve, házhoz szállítva is kapható. Ugyanott állandóan friss köser tejfel, túró és vaj is kapható. Schwartz Ignácné Cal. Decebal 36.

Közgazdaság

A Frankfurter Általános Biztosító 100 millió márkás passzívja

Budapest, augusztus 21. — Ideérkezett frankfurti jelentés szerint a Frankfurter Általános Biztosító Társaság fizetési nehézségei közé jutott. A társaság passzívai meghaladják a száz millió bírodalmi márkát.

A Stinnes-koncern összeomlása után ez a második hatalmas megrázkódtatás a német gazdasági életben.

Bartelt, a biztosítónak Temesvárott tartózkodó igazgatója a budapesti hírrel kapcsolatban az alábbiakat mondotta:

— A Frankfurter Biztosító-Társaság

fizetési nehézségeiről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. Tény az, hogy a társaságnak több leányintézménye, így az Industrie-Kredit, a Südwest-deutsche Bank, a Bayerische Verkehskredit és az Allgemeine Betriebs G. m. b. H. jutottak fizetési nehézségekbe és helyettük a Frankfurter Biztosító-Társaság, amely garanciát vállalt, fizet. Vesztésekről van szó ugyan, de nem annyi, mint a budapesti hír szól. Tudomásom szerint száz millió helyett mindössze tíz millió márka, ami a társaság milliárdos vagyónát tekintve, elenyésző.

A szabadalmi eljárás új rezsimje és új illetékei

(Bucuresti-Bukarest, aug. 21. Az Uj Kelet tud.) A „Monitorul Oficial” augusztus 19-iki számában közli a szabadalmi eljárásra vonatkozó új rendelkezéseket. A rendelet értelmében a szabadalmi kérvényekre ezentúl 100 lej bélyeg alkalmazandó. A kérvényhez mellékelni kell az Administratia Financioalának egy 500 lej befizetéséről szóló nyugtáját. A szabadalom után évenként bizonyos taxákat kell fizetni, amelyek a következőképpen változnak. A harmadik évig inkluzíve év 600 lej, ötödik évig inkluzíve évi 1400 lej, hatodik évig tizedik évig 2500 lej, a tizen-

egyedik évtől a tizenötödik évig 6000 lej fizetendő. A taxákat teljes egészében egy évre előre kell fizetni. A pótszabadalmi kérvényekért egyszer s mindenkorra 1000 lej kell fizetni. Egy bizonyítvány kiállítása 200 lejbe kerül. Egy essio beiktatásáért 2000 lej, egy örökség engedményezéséért 100 lej bármilyen rajz, vagy szabadalmi engedély leírásáért 200 lej kell fizetni. A szabadalmi engedélyre 200 lej bélyeg ragasztandó. Szabadalmi engedélyek hamisítása 10—100 ezer lejig büntetendő. Ez a törvény augusztus 21-ikével lépett életbe.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

alóhelyekre
nket felkérjük,
imüket a kiadó-
az Uj Keletet
ül küldhessük.

SÉLET

mutató az egész-
ghez, boldogság-
z. Nagy remek
sztrájt

bumfüzetek.

küldünk ki-
vonatos ismer-
tető füzetet
le légy karcsul!

gyermekedre!
javallér”.

tyám”.

otthonodat!”

alás”.

ei, a 13. szám

rozat: 400 Lel.

T könyvosztálya

zsvár.

thenaeum-füzetek

számát

1930.

S könyvi:

és más

ások”

blásokhoz az új

keresek

eztek!

eti PHILIPS

akkal

00.

gyzékünk

megjelenik.

ES Arad,

er No. 1.

enségeket

eztet

Dávid

Kapu-u.) 31.

év óra előnyo-

olványos keres-

ndk.

JAZOMIR

Egy hős pacifista története

Írta: ALEX SLANK

(39)

„Hogy én hallottam-e róla? Az inasa most is megfigyelés alatt áll, miután előbb két napig le volt tartóztatva.”

„Hát komoly gyanúok merültek fel ellene?”

„Komoly gyanúok? Ősém, ha ott lett volna a szobájában, mindjárt látta volna, hogy senki más el nem követhette rajta kívül ezt a csunya tréfát. Fele van aggatva szent képekkel a szobája.”

Amikor csodálkozva néztem rá, sietett megmagyarázni a dolgot.

„Jegyezze meg magának ősem, a sok szent kép csak arra való, hogy az ember elhárítsa magát a gyanútól.”

Nem tudtam a nevétőmet visszafogtatni.

„Hiába nevet ősem. Ez így van, bár nem így kellene lennie. Az én sok éves tapasztalatom egy egész pszichológiai rendszert épített ki bennem. Ha nyugalmi megfigyelés két könyvet írok róla. De megvallom ősem, egy kicsit félek, hogy amikor én nyugalmi vonulok, akkor már nem lesznek nyugodalmas idők. Azt hiszem, ez a korszak kezdődött, a zavarok korszaka. A fiatalokat mind magával ragadta ez a pszichózis, bizony még a fiatal királyt is.”

Töle tudtam meg, hogy a király nem akarta Tisza javaslatát, gyöngének találta. Ő mindenkinek meg akarja adni a választójogot, nem törődik a magyar politikussal, neki Sixtus pápai herceg a tanácsadója, a herceg pedig úgy látja Itáliába és Franciaországba, mint egy versenyparipa és úgy jön vissza mint egy békegalamb hozza az utasításokat.

„Ősém, mi elvesztettük a háborút, ezt elárulhatom magának, most még egy nagyot próbálnak az olasz harctéren és ha ez sem sikerül, akkor meg vagyunk löve. Csak hogy ennél is nagyobb katasztrófa, ha a kormányzatba betörnének a radikálisok.

Nem akartam vitatkozni vele, nyugodtan hallgattam a beszédét, amit a bor élénk színekkel festett át.

Bágyasztó melegült a városra. Magda rendre írta a leveleket. Egyik szomorubb a másiknál, nem akarnak vidéken maradni, az anyja nagyon fél, féljennének szívesen Pestre a nagynénjukhoz. Aztán letelnekednek ott. Biztonságosabb a fővárosban.

Nem sokat gondolkodtam, hívjam meg ötlet anyástól, vagy sem. Jöjjenek, ahogy jónak látják, fő, hogy Magda itt legyen. És minél közelebb tudom az időt, amikor idejön, annál unalmasabbnak érzem Irma kedveskedéseit és gyöngékedéseit. Bizonyára lán tölem, hogy ezt így érzem, de nem tehetek róla. Mindenben erkölctelen lettem. Nem követem a korrektség parancsait, meglógok a frontról, becsapom a konstruktíveket és ime most ezzel a destruktív leánnyal szemben is alakoskodom. A lelkiismeretem azonban nyugodt. Minden este lefekvés előtt megvizsgálom magam, de büntudatot képtelen vagyok fölfedezni magamban.

Fent, Tirolban és Flandriában nagy poklok tüze lobog. Borzasztó, már viszik az ötvenéveseket és viszik a tizennyolcveveseket a tűzbe.

A király Pesten van. Azt mondják, minden tárgyalás megúsult, az urak nem akarják az általános választójogot de a király akarja. A király, úgy látszik, maga rendeztetni a választójogi liga nagygyűlését, az egész város lázban van, mindenkinek a gomblyukában ott a Liga jelvénye. És zárt sorokban vonulnak fel a polgárok a város háza nagy udvarára. Magas emelvény és az emelvényen a nagy demokrata mellett a magas gróf.

Felhárral együtt mentem az emelvényre.

A barátom a fülembé mondja: „Az egész sifány komédia. Nem kell törődni velük, meglátod, ez a gróf és ez

a demokrata még kutya-macska viszonyban lesz egymással. És elárulom neked, hogy a zsidó megmarad lángos-lobogós nemzetinek, míg a gróf internacionalistává fog fölmagasztosulni.

„Honnan tudod ezt?”
„Nekem elég egy eljett gesztus, én ebből is tudok olvasni. Én lemezem az embereket a hiúságuk mértéke szerint. Kinek milyen fajta a hiúsága, olyan a politikai meggyőződése.”

A magas gróft akkor kezdtem nagyra becsülni, amikor láttam, hogy a nagy demokrata poharából kiitta a maradék vizet. Ez az ember az egyenlőséget nyilvánvalóan nem hirdeti, hanem gyakorolja.
A jövő embere.

A beszédek lelkesítettek, a lelkesedés ezuttal izadtságban csapódott le. A nagy demokrata a szabad isten nevében eskette meg a gyűlést.

„Szabad emberek akarunk lenni!”
Felhárral megjegyezte, hogy ezek csak frázisok. Elvégre a polgárság elég szabad, minden megkötöttsége most, hogy a háborúba kell menni. Egy részük keres a háborúban. Viszont a munkás minden más tekintetben is megkötött. Ha nincs munkája, éheznie és nélkülözni kénytelen, le kell zuhannia, szédelegnie, vagy kol-dulnia kell.

Bementünk a küldöttséggel a polgármesterhez, ez már várta az urakat, minden jól meg volt rendezve. A nagy demokrata követelte, hogy menjen a polgármester a népgyűlés határozatával a királyhoz és legyen szószólója a választójogi kormány kinevezésének.

A polgármester — szelid szöke ember, sok finomság a kezeiben, híres műgyűjtő, Magyarországon a művészi pikáns képek legteljesebb gyűjteményének tulajdonosa — kimért néhány mondatban ígérte, hogy a nép kívánságának eleget tesz és pedig nyomban. Karonfogott egy újságíró, a zsurnalisták testületének elnökét, okos zsidónak tartotta mindenki, apja is valamelyik grófnak a háziáldaja volt. Az autó felrobogott velük a várba a király már várta a polgármestert a vár kertjében.

A király a polgármesterrel sétálgatott a kertben. Egyszerre megjelent a király kislánya, a tónörökös, négy éves abban a korban, amikor legbájosabbak az embercsemeték.

„Nézze csak — mondotta az apjának — amott van egy istálló és nincsen te-beje. Gyere, apus, nézzük meg!”

„Nem látod fiam, hogy most egy bácsi-val beszélgetek. Mutatkozz szépen be a bácsinak. Ez a mi pesti polgármester-rünk.”

A trónörökös mostmár megfogta a polgármester kezét is és kapacitálta a két férfit hogy jöjjenek megnézni a tető nélküli istállót.

„Látja — mondotta a király nevetve — ime a fiatalág kapcsolja össze a királyt a polgárral.”

Azt mondták, népkormány alakult. Pedig mindössze két ember volt közöttük grófi cím nélkül: a nagy demokrata és a pénzügyek minisztere, egy német újságíró. De a miniszternek fiatal volt, sokat járt Angliában, dolgos, jóérzésű ur volt, ilyenhez a népek inkább van bizalma, mint ahhoz, aki saját sorából dolgozta fel magát.

Újságírók között beszéltek, hogy a király, amikor eléje terjesztették a nagy demokrata nevét, megkérdezte a miniszterelnöktől, ez-e az a híres kriminális? „Ó az, de nagy erényei mellett van egy hibája. Zsidónak született.”

A király azt mondta: „Nem baj, miért ne legyen nekem egy házi zsidóm?”

(Folyt. köv.)

A zsidó humor kincsesháza, a legvidámabb zsidó regény.

Mózes Mauthner und sein Sohn v. L. Hichler

Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap) Ara csak 82 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. (Portókölt.ég 10 lei.)

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvosztályának olcsó könyvsorozata.

Knut Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.

Révess Béla: Orkán. (Elbeszélések). 108 lap.

Forró Pál: Királyi szeretők. (Elbeszélések). 90 lap.

Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozi és szuggesztió. 88 lap.

Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.

E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.

Könyv Ady Endréről. 136 lap.

A költárság Pompadourja. (Híres bűnesetek) 80 lap.

Hedensgerma A.: Jönsson ur emlékei. (Regény). 88 lap.

Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában. (Utánvétellel 12 lej portóköltéség.)

Tökéletes

magyar-német lexikon

a most megjelent új kiadása

magyar-német és német-magyar nagy

Kelemen Szótár

1924 oldal, 932.420 sor. Egymillió német és magyar szó, fogalom, szak kifejezés, tehát egyedülálló magyar könyvtár. Félbörkötés. 3500 lei részletárban, 300 leies havi részletre. A szelvényt tessék kívágni, kitölteni, beküldeni.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem a „Nagy Kelemen”-t 3500 lei részletárban a Lepage részletosztály utján 500 lei utánvétellel 300 leies részletre, ha nem, az egész esedekes. — Kérem 3000 lei készpénzárban.

Név: _____
Cím: _____

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Írta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket felőhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autószerkezetének, kezelésének és vezetésének ismerettségével foglalkozik, az érthetőség követelése részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősofőröktől a más szakmában működő mérnökökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Ara füzve 510